

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

1 juli 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de toekenning van nieuwe studieopdrachten door de Vlaamse regering

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het gebruik van streekta-
len in het onderwijs

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroecke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de oprichting van een Vlaamse magistratenschool en het samenwerkingsakkoord met de Hoge Raad voor Justitie

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Woensdag 1 juli 1998

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 15.04 uur.*

Interpellatie van de heer André Denys tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de toekenning van nieuwe studieopdrachten door de Vlaamse regering

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Denys tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de toekenning van nieuwe studieopdrachten door de Vlaamse regering.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, mijn interpellatie gaat over de recente beslissing van de Vlaamse regering om 450 miljoen frank uit te trekken voor beleidsgerichte onderzoeksoopdrachten. Voor de behandeling van deze interpellatie is deze vergadering aangeduid. Maar ze had even goed in de commissie voor Algemene Zaken kunnen plaatsvinden. Dit is een zaak die verder reikt dan de onderwijssector. Het gaat immers over alle onderzoeksoopdrachten. Ten dele heeft ze natuurlijk te maken met wetenschappelijk onderzoek en dat is wellicht de reden waarom we ze hier bespreken.

Op 1 juli 1997 heeft de heer Gabriels een interpellatie gehouden over de opportuniteit en de hoge kostprijs van deze onderzoeksoopdrachten. Over dit onderwerp zijn er in het verleden reeds herhaaldelijk vragen en bedenkingen geformuleerd, onder meer door de heren Taylor, Suykerbuyk, Vanden-

broeke, Beysen en Van Nieuwenhuysen. Dat gebeurde allemaal tijdens deze zittingsperiode. Vandaag kom ik er opnieuw op terug, maar niet om in herhaling te vallen. Ik doe dat om uw beslissing van 28 april 1998 te toetsen aan het antwoord dat u op 1 juli 1997 aan de heer Gabriels hebt gegeven.

Ten eerste zou ik het willen hebben over de omvang van het pakket van beleidsgerichte onderzoeksoopdrachten. Het gaat om 450 miljoen frank. Ik heb geen precieze cijfers. Maar ik denk dat weinig overheidsinstanties in dit land in verhouding zoveel geld aan studieopdrachten besteden. De heer Gabriels had berekend dat het voor de periode van 1994 tot 1997 om een jaarlijks gemiddelde van 557 miljoen frank ging. Hij kon onmogelijk bepalen of die opdrachten betrekking hebben op fundamenteel dan wel beleidsgericht onderzoek. U hebt daarom vorig jaar beslist om dit programma op te splitsen in twee delen. Enerzijds zijn er de studieopdrachten die met fundamenteel onderzoek hebben te maken, anderzijds het zogenaamd beleidsgericht onderzoek.

Ik wil het hier enkel over het beleidsgericht onderzoek hebben. In uw antwoord hebt u toen verklaard dat het budget voor beleidsgericht onderzoek zou worden opgetrokken van ongeveer 300 miljoen frank tot 400 miljoen frank. We stellen echter vast dat de Vlaamse regering dat bedrag voor het laatste jaar van de zittingsperiode heeft opgetrokken tot 415 miljoen frank. Dat lijkt me verdacht. Dat heeft niets meer te maken met het inwinnen van onontbeerlijke kennis voor het voorbereiden, uitwerken of evalueren van het beleid. Daarvoor dient het beleidsgericht onderzoek immers officieel.

De dag dat we met een regering-Van den Brande II zullen worden geconfronteerd, is nog een goed jaar van ons verwijderd. De verkiezingen vinden immers plaats op 13 juni 1999. De beslissing van de Vlaamse regering houdt in dat de studieopdrach-

Denys

ten een looptijd hebben van één tot drie jaar. De regering heeft dus beslist om 415 miljoen frank uit te trekken voor beleidsgericht onderzoek, ten dienste van de volgende regering. Deze regering neemt daardoor beslissingen die de volgende regering toekomen. Ik heb er geen moeite mee dat de regering beslist over de toewijzing van deze onderzoeksprojecten. Dat is immers geen taak van het parlement. Ik respecteer in dit geval de scheiding tussen de uitvoerende en de wetgevende macht. Maar ik aanvaard niet dat de regering beslissingen neemt voor de volgende regering. Nadat ze reeds jarenlang meer dan 500 miljoen frank aan soortgelijke projecten heeft besteed, beslist ze nog vlug, op de drempel van nieuwe verkiezingen, om 415 miljoen frank uit te trekken voor 57 onderzoeksprojecten.

De regering zal zelf geen gebruik meer kunnen maken van deze opdrachten. Ik heb geen goede verklaring waarom ze alsnog zijn goedgekeurd. Ik vind dat allemaal vrij verdacht. Elke regering die normvervaging, favoritisme en cliëntelisme wil bestrijden, moet erg omzichtig te werk gaan met het toekennen van studieopdrachten. Het gaat om een soort van overheidsopdrachten die erg moeilijk te controleren zijn. Dat is bijvoorbeeld niet het geval met openbare werken : daarvoor moet een duidelijke procedure worden gevolgd, en kan men goed vergelijken. Hier is dat niet het geval. De beslissingen worden genomen op basis van veeleer subjectieve criteria. Zolang het gaat over kleine bedragen, kan men dat probleem verwaarlozen. Maar als men jaarlijks op veeleer subjectieve wijze honderden miljoenen uitdeelt, komen we in een gevaarlijke toestand terecht.

Ik ben van oordeel dat het parlement zich dringend moet beraden over de wijze waarop de regering in dit verband moet worden gecontroleerd. Er is een wet op de partijfinanciering goedgekeurd om te vermijden dat de toekenning van overheidsopdrachten met giften aan partijen zou worden beïnvloed. Maar voor studieopdrachten bestaat er geen enkele reglementering. De wijze waarop de Vlaamse regering te werk gaat, zorgt ervoor dat alle onderzoekers en universiteiten er baat bij om te lobbyen bij de politieke beleidsmakers. Ze hebben er allen baat bij om hun opdrachtgevers naar de mond te praten.

Als we geen waarborg krijgen dat de objectieve tijd maximaal wordt gehandhaafd, leidt deze situatie tot de aantasting van de academische vrijheid. Dit zet de academici ertoe aan te gaan lobbyen.

Het gaat om grote bedragen. Ik zal enkele voorbeelden geven. Zo zal CVP-senator Bea Cantillon als professor aan de Ufsia 15 miljoen frank krijgen om het profiel te onderzoeken van de sociale huurder en de subjectieve beleving van de realisaties op het vlak van de sociale huisvesting. Dit profiel is al perfect bekend. Er bestaan al heel wat studies over. Op welke basis heeft de regering beslist om deze geldsom toe te kennen ?

Gewezen federaal vice-premier Johan Vande Lanotte krijgt in zijn cumul als professor 11,85 miljoen frank van het beleidsdomein Staatshervorming voor de bescherming van de taalkundige en culturele minderheidsrechten in België. Ik heb niet alle vergaderingen van de commissie voor Staatshervorming bijgewoond, maar herinner me niet dat iemand om dit onderzoek heeft gevraagd. Volledigheidshalve moet ik vermelden dat de heer Vande Lanotte dit bedrag moet delen met de professoren André Alen, gewezen kabinetschef van gewezen CVP-premier Martens, en Piet Vandekraan van de VUB. Welke criteria heeft men gehanteerd om dit bedrag goed te keuren ?

Er duiken nog enkele namen op van mensen die ervoor uitkomen dat ze met een politieke partij sympathiseren of daarvoor werken. Zo zet professor Deschouwer zich actief in voor de socialistische partij, onder meer in Brussel. Hij krijgt 5 miljoen frank in het beleidsdomein buitenlands beleid. Zijn onderzoeksopdracht betreft de macro-economische performanties van landen en regio's. Wat zou deze studie ons als meerwaarde kunnen opleveren ? Een ander figuur is professor Elchardus, de voorzitter van de Landsbond van de Socialistische Mutualiteiten. Hij krijgt 17 miljoen frank voor een opdracht in het beleidsdomein cultuur. Hij moet onderzoek verrichten naar de tijdsbesteding van de Vlamingen. Om een cultuurbeleid te voeren moet men die inderdaad kennen, maar op het ministerie van Economische Zaken wordt al jarenlang onderzoek verricht naar de gezinsbudgetten. Hieruit zouden toch ook al heel wat gegevens kunnen worden gepuurd. Ik begrijp dus het nut van zo een bijkomende opdracht niet.

Naast de evidente politieke opdrachten zijn er een aantal onderzoeken waarvan de beleidsopportunity mij ontgaat. Ik geef nog enkele voorbeelden. In het beleidsdomein Buitenlands Beleid, dat rechtstreeks onder de bevoegdheid van de minister-president valt, wordt 4 miljoen frank uitgetrokken voor een onderzoek naar het strategisch belang van samenwerking met de noordse landen. Nog geen jaar geleden heb ik in de commissie voor Buitenlands Beleid geïnterpelleerd over het feit dat de

Denys

minister-president had besloten om onze handelsattaché uit Stockholm weg te halen. Nu investeert men in een onderzoek om het strategisch-economisch belang te leren kennen van de noordse landen, terwijl we daar al jarenlang een contactpersoon hadden die ons hierover kon inlichten. Is terreinkennis dan minder belangrijk dan wetenschappelijk of pseudo-wetenschappelijk onderzoek ?

Een ander voorbeeld is te vinden in het beleidsdomein economie, waar men 6,85 miljoen frank uittrekt voor een meetapparaat dat de performantie en de groeikracht van de Vlaamse economie bepaalt. Zouden we hiervoor geen bestaand model kunnen gebruiken ? Als deze onderzoekers erin zouden slagen om de vermogens van de Vlaamse economie te bepalen en de groeikracht te voorspellen, verdienen ze de Nobelprijs voor economie. Niemand gelooft dat zoiets mogelijk is. We hebben geen instrumenten nodig om de groeikracht van de Vlaamse economie te voorspellen maar wel om ze te verbeteren. Die instrumenten kennen we allemaal. Het gaat om fiscale autonomie en een omgevingsbeleid waarbij het vergunningenbeleid wordt vereenvoudigd, waarbij ruimte wordt gecreëerd voor investeerders, de ondernemingszin wordt aangewakkerd en de opleiding en vorming worden verbeterd.

Ook de landbouw krijgt zijn deel. Ik volg deze sector al jarenlang en ontving dus ook al die tijd rapporten van de studiedienst van het ministerie van Landbouw. Uiteenlopende onderwerpen komen aan bod : de kweek van de konijnen, de structurele aanpassing in de landbouw, de code van goede landbouwpraktijken, enzovoort. Er bestaan veel te veel studierapporten over de landbouwsector. Het is onmogelijk om die allemaal te lezen. Ik kan het in elk geval niet, en ik geloof evenmin dat de heer De Meyer daartoe in staat is.

De heer Jos De Meyer : U kunt toch proberen om zoveel mogelijk te lezen over dit onderwerp.

De heer André Denys : Dat is juist, maar het is onmogelijk om alles te lezen. Ik herhaal dat alle rapporten gefundeerd en zeer goed opgemaakt zijn. Ze zijn niet allemaal in academische taal opgesteld, maar toch zeer nuttig en het lezen waard.

In de lijst van de 57 onderzoeksopdrachten staat dat in het beleidsdomein Landbouw 8,6 miljoen frank wordt besteed aan een studie over structurele aanpassingen van de Vlaamse varkenshouderij. De sector weet echter zelf zeer goed wat hij moet

doen. Het enige probleem vandaag is dat de sector wordt geconfronteerd met beleidsdaden zoals het invoeren van het MAP. De varkenshouders leven in onzekerheid als gevolg van overheidsmaatregelen. De sector kent de mogelijkheden van de markt, de mogelijkheden die in het buitenland bestaan, zijn positie en zijn concurrenten. Er is een zeer uitgebreide knowhow aanwezig in de Vlaamse varkenssector. We vragen ons daarom af waarom 8,6 miljoen frank wordt uitgetrokken voor structurele maatregelen voor de Vlaamse varkenshouderij.

Voor educatieve noden van de land- en tuinbouwsector wordt 2,8 miljoen frank uitgetrokken. Al jaren worden subsidies gegeven aan diverse landbouworganisaties, vooral aan de Boerenbond, maar ook aan de andere, om de landbouwers educatief bij te staan. Indien beide maatregelen samen bestaan, wil dit ofwel zeggen dat de educatieve bijstand aan de landbouworganisaties via subsidies inefficiënt is, waardoor we die moeten stopzetten, ofwel dat zo een onderzoeksopdracht een gesubsidieerd tijdverdrijf is. We kunnen opteren voor de ene of voor de andere mogelijkheid, maar niet voor beide.

Mijnheer de minister-president, ik zou u nog tientallen voorbeelden kunnen geven, maar ik zal me beperken tot één : de filmwetenschap. Ook deze wetenschap krijgt een stuk van de Vlaamse koek. Er wordt in 4,7 miljoen frank voorzien voor een onderzoek naar de economische impact van de film. Collega's, als u de economische impact van de film wilt kennen, dan raad ik u aan om een avondje te spenderen met een lid van de familie Bert van de Kinopolisgroep. Dit kost geen geld en hij zal u haarfijn kunnen uitleggen welke economische impact de film heeft en wat de mogelijkheden in Vlaanderen zijn. Ik heb dit toevallig eens gedaan, en heb veel meer geleerd van iemand die in de praktijk bewijst iets van deze zaak te kennen, dan dat ik ooit al heb geleerd uit een studie. Ik ben ervan overtuigd dat we ook op dit vlak onnodige uitgaven doen.

Mijnheer de voorzitter, ik kan voorbeelden blijven geven, maar zal dat laten. De essentie van mijn interpellatie is dubbel en ik zal twee cruciale vragen stellen. Ten eerste wil ik vernemen waarom op dit ogenblik, een jaar voor de verkiezingen, meer dan 450 miljoen frank aan subsidies wordt uitgedeeld voor beleidsgerichte onderzoeksopdrachten waarvan de looptijd één à drie jaar bedraagt, waardoor de resultaten geen nut meer zullen hebben voor deze regering.

Denys

Ten tweede zou ik willen weten hoe we het kaf van het koren kunnen scheiden. U zal me niet horen beweren dat de regering dergelijke opdrachten niet mag laten uitvoeren. Ik ben de eerste om te zeggen dat de administratie zelf niet alles kan doen. Het is echter duidelijk dat er veel kaf tussen het koren zit door de manier van toekennen. Mijnheer de minister-president, welke criteria kunt u aanreiken om op een gezonde wijze te controleren dat de middelen niet worden gebruikt om de intellectuelen van dit land om te kopen? Mijn vraag is dus zeer concreet: op welke wijze kunt u objectieve criteria voorstellen en vastleggen, waardoor we deze methode op een gezonde wijze kunnen benaderen?

Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een bijkomende vraag waarvoor ik me ook tot u richt, want het is een open vraag aan de regering en aan het parlement. Op welke wijze kan het parlement structureel worden betrokken bij de controle over de subsidies die jaar na jaar worden gegeven? Ik stel u deze vraag tijdens een interpellatie, omdat ik voor het ogenblik niet beschik over een andere methode.

De voorzitter : De heer Vandebroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandebroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik sluit me graag aan bij de interpellatie van de heer Denys. Ik zal mijn standpunt tijdens deze korte toelichting minder scherp onder woorden brengen, en met enige schroom uw aandacht vragen voor enkele punten.

Een element werd reeds aangereikt door de heer Denys. Het is symptomatisch voor deze regering dat dit thema gedurende de voorbije drie jaar van deze zittingsperiode meermaals aan bod kwam in mondelinge vragen en interpellaties. We hebben tot nu toe echter nog nooit een degelijk antwoord gekregen op deze vragen, en daarom is de heer Denys zo vastberaden om die te herhalen.

Mijnheer de minister-president, ik sluit me ook bij de bedenking van de heer Denys. We staan voor het laatste jaar van de zittingsperiode en de regering heeft reeds beslissingen genomen voor meerdere jaren. Ik ben het eens met de stelling dat bijzonder voorzichtig moet worden omgesprongen met het toekennen van studieopdrachten.

Over dit onderwerp werden in deze commissie eveneens tal van vragen gesteld aan minister Van den Bossche. De voorzitter kan u bevestigen dat we alleen van hem een erg degelijk antwoord hebben gekregen. Hij vertelde ons onder meer wat de criteria zijn om studieopdrachten in overweging te nemen of toe te kennen. Door zijn antwoord kregen we de indruk dat er inderdaad naar best vermogen en met een heel hoge graad van objectiviteit wordt gehandeld. Dit is voor andere sectoren blijkbaar veel minder het geval. Ik begrijp dus dat de heer Denys zich in scherpe bewoordingen uit.

Mijnheer de minister-president, uw woorden vormen een ander element. U hebt meermaals herhaald dat er in het wetenschapsbeleid absoluut nood is aan een versterking van het eerste circuit of van de basisfinanciering van de universiteiten. Deze schreeuw horen we ieder jaar opnieuw, maar er gebeurt zo goed als niets. Het omgekeerde is zelfs waar: er worden vrij forse bedragen uitgetrokken voor alternatieve zaken.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Vandebroeke, u weet dat u in de eerste plaats minister Van den Bossche over dit onderwerp moet interpelleren.

De heer Chris Vandebroeke : Mijnheer de minister-president, ik weet dit inderdaad, maar u merkt dikwijls op dat de regering bij consensus kan regeren. Dat siert u, maar daardoor ga ik ervan uit dat dit soort zaken tijdens regeringsbijeenkomsten kunnen worden besproken.

Mijnheer de voorzitter, u merkte op dat ik even de wenkbrauwen fronste. Dit had niets te maken met de interpellatie, maar met een opmerking van de heer Van Dijk over een gebeurtenis in onze fractie. Ik kan hier echter eerlijk aan toevoegen dat ik al jaren bijzonder clean ben inzake studieopdrachten: ik heb nog nooit gelobbyd. Toen ik nog assistent was, streefde ik reeds samen met mijn promotor-diensthofd studieopdrachten na. Eén daarvan was een statistische analyse van de zestiende eeuw in Vlaanderen. We beschikken hiervoor over unieke bronnen. De resultaten van de studie zouden volgens mij zeer waardevol zijn, maar de opdracht werd tot nu toe niet toegekend. Mijn conclusie is dan ook zeer eenvoudig: ofwel ben ik een hele kleine wetenschapper, ofwel een hele kleine politicus. Ik durf me hierover niet uit te spreken, maar misschien krijg ik een antwoord van de minister-president.

De voorzitter : Mevrouw De Schamphelaere heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Mijnheer de voorzitter, ik heb nog een korte opmerking na de betogen van mijn collega's. Het bedrag, 450 miljoen frank, mag niet in twijfel worden getrokken. We kunnen de Vlaamse overheid beschouwen als een bedrijf. We weten allemaal dat bedrijven die stagneren noch achteruitgaan, toekomstgericht denken, op termijn de markt een meerwaarde bieden en de termijn van de zittende directie of vennoten overstijgen, investeren in onderzoek, ontwikkeling en studie.

De heer André Denys : Het gaat om beleidsgericht onderzoek, mevrouw De Schamphelaere.

Mevrouw Mia De Schamphelaere : Innovatie slaat natuurlijk op de productieprocessen. Ik wil het bedrag voor de onderzoeken koppelen aan de omzet van de Vlaamse overheid, zo een 560 miljard frank. Wanneer bedrijven maar 1 tot 2 procent aan innovatie of studies spenderen, stagneren ze of gaan ze achteruit. Men moet een substantieel deel van de omzet aan onderzoek besteden. In Amerika bedraagt dat deel 15 tot 20 procent.

Sommige onderzoeksresultaten zullen niet onmiddellijk tot creatieve beleidsoplossingen leiden, andere wel. Dat risico loopt men altijd. Men moet toekomstgericht blijven werken, steunend op onderzoek. Beleidsondersteunend onderzoek gebeurt niet in een soort staatsstudiedienst, maar wordt op de zogenaamd wetenschappelijke markt aan de verschillende universiteiten aangeboden. Het te spenderen bedrag in twijfel trekken zou ik kortzichtig vinden.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, deze interpellatie geeft me de gelegenheid iets dieper in te gaan op de doelstellingen, de voorwaarden en de manier waarop dit beleidsgericht onderzoek voor het eerst vorm krijgt. Ik heb bij de interpellatie van de heer Gabriels al belicht op welke manier we het wetenschapsbeleid benaderen. Ik heb laten verstaan, mijnheer Vandenbroeke, dat niets is uitgesloten. We kunnen de twee soorten onderzoek echter niet vermengen, ook al kennen we de verschillende budgetten. U zult me niet tegenspreken : onderwijs en onderzoek uit elkaar halen is geen eenvoudige aangelegenheid. Het is niet uitgesloten dat de Vlaamse regering op 28 september de juiste beslissing neemt.

Het gaat hier in tegenstelling tot vroeger niet over een bundel studieopdrachten. Men kende de studieopdrachten lukraak, zonder enige onderbouwing toe. We hebben met die gewoonte gebroken. Het is volstrekt noodzakelijk dat er beleidsgericht onderzoek wordt uitgevoerd, in samenhang met alle onderdelen van het wetenschapsbeleid. Ik verwijs hiervoor naar het Speurboek.

Mijnheer Denys, u stelt de zaken verkeerd voor als u beweert dat we zomaar studieopdrachten uitdelen. Ik heb hier het programma Beleidsgericht Wetenschappelijk Onderzoek voor me. We moeten een duidelijk onderscheid maken tussen een wetenschappelijk onderzoeksprogramma en lukrake studieopdrachten. Een studieopdracht moet concrete praktische resultaten halen op korte termijn en wordt meestal toegewezen aan een commercieel bedrijf. Het gaat dan bijvoorbeeld over een haalbaarheidsstudie of een opdracht tot consultancy. We hebben tal van dergelijke studies laten uitvoeren voor de VOI's, onder andere Bloso, Export Vlaanderen en Toerisme Vlaanderen. Dat lag trouwens vast in het regeerakkoord. Het gaat om studies met onmiddellijke praktische conclusies. De opdrachten gaan naar commerciële bedrijven zoals consultantsbureaus, omdat ze in de lijn van hun normale werk liggen. Een wetenschappelijk onderzoeksprogramma aan onze universiteiten of hogescholen, dat uitsluitend op onderzoeksgroepen is gericht, heeft een heel andere doelstelling : het versterken van het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen.

U hebt de filmwereld als voorbeeld aangehaald, mijnheer Denys. We verschillen op dit punt grondig van mening. Ik heb alle respect voor de initiatiefnemers die u noemde, maar wil toch het volgende kwijt. Een goede accommodatie, een modern complex en klantgerichtheid leveren natuurlijk een bijdrage aan de filmsector, maar qua filmproductie blijft Vlaanderen achterop hinken. We beschikken niet over de nodige software en voor een kleine cultuur als de onze blijft het moeilijk om een inhoudelijk product in economische termen uit te drukken. Daar bestaat tot op vandaag geen enkele studie over. Als de Vlaamse regering nadenkt over een filmindustrie met inhoud, over een cultuurproduct met economische waarde, dan is dat iets heel anders dan wat u aanhaalt.

Men moet natuurlijk geen onderzoek laten uitvoeren om te weten dat een voorwerp met twee trappers, twee wielen, een ketting, een zadel en een stuur een fiets zou kunnen zijn. Dat is niet de bedoeling van wetenschappelijk onderzoek. Men kan bijvoorbeeld wel onderzoeken wat een fiets

Van den Brande

betekent voor de mobiliteit en welke zinvolle opties daarbij kunnen worden genomen. Dat is de essentie van het beleidsgericht onderzoek : verdieping en versterking van de kennis en de mogelijke beleidsalternatieven en -besluiten die daaraan zijn verbonden.

Ik ga volledig akkoord met de heer Vandebroeke. We kunnen de statistieken uit de vijftiende en zestiende eeuw inderdaad beter laten rusten. Het lobbyen is ook niet zo een goede zaak. Ik vermoed dat de heer Vandebroeke zeer goed het onderscheid weet te maken tussen studieopdrachten en wetenschappelijk onderzoek. Ik heb het gevoel, mijnheer Denys, dat u het versterken van wetenschappelijke kennis en potentieel, het aangeven van nieuwe mogelijkheden voor een goed beleid, afwijst. Ik ben het daar uiteraard niet mee eens.

Hoe loopt dit programma ? De respons van de wetenschappelijke wereld is bijzonder positief. Voor het programma beleidsgericht onderzoek van 1997 zijn in totaal 169 projectvoorstellen ingediend. Op welke wijze werd de academische wereld verzocht voorstellen in te dienen ? Niet zoals vroeger, mijnheer Denys, door een onderhands contract of door bepaalde opdrachten te geven. Dat is definitief gedaan. We hebben een publieke oproep gelanceerd om projecten voor te stellen. De oproep bevatte 64 onderzoeksthema's, gespreid over de diverse beleidsdomeinen van de Vlaamse regering.

Die kunnen worden samengevat in vier onderzoeksobjectieven : kennisverwerving over het beleidsdomein, ontwikkeling van indicatoren en instrumenten, ontwikkeling van beleidsscenario's en analyse van de impact van beleidsmaatregelen. Deze oproep werd op 24 juli 1997 door de Vlaamse regering goedgekeurd, en vrijwel onmiddellijk nadien overgemaakt aan de universiteiten en de hogescholen. Als bijlage werd ook de inhoud van de oproep gevoegd. Alle hebben ze een dossier ontvangen, met de procedure voor het indienen van projectvoorstellen, de uitleg over de evaluatiemethode en de omschrijving van de onderzoeksthema's. Binnen de universiteiten en de hogescholen zijn de onderzoeksraden belast met de verspreiding van de oproep naar alle individuele onderzoeksgroepen. Bovendien is de oproep ook verspreid via de website van de Vlaamse overheid, onder de rubriek Wetenschapsbeleid. Iedereen, met inbegrip van alle leden van het Vlaams Parlement, kan kennis nemen van het programma Beleidsgericht Onderzoek.

Tijdens de maanden augustus, september en oktober hebben tientallen ambtenaren van verschillende administraties zich paraat gehouden om inhoudelijke vragen van academici over de oproep te beantwoorden. De oproep is afgesloten op 31 oktober. De heer Denys heeft het hier over de datum van 28 april ; dat is veertien maanden voor de verkiezingen. Hij redeneert misschien in verkiezingstermen als het gaat over wetenschapsbeleid en toegepast of fundamenteel onderzoek, maar ik niet. Als men een dergelijke operatie, die voor het eerst wordt opgezet, op een ordentelijke wijze wil uitvoeren, dan vergt dat tijd. De timing heeft dus zijn redenen. De oproep is afgesloten op 31 oktober 1997 ; niet op 27 of 28 juli, of op 2 of 3 augustus, of op een ogenblik dat mensen normalerwijze niet zouden kunnen inschrijven voor die projecten. Dat is gebeurd op 31 oktober, omdat we iedereen ruim de tijd wilden geven om rekening te houden met de vier beleidsobjectieven, opgesteld op basis van de 64 onderzoeksthema's. Men had drie maanden tijd om zich te informeren en om te reageren met een projectvoorstel.

De beoordeling van de projectvoorstellen is volgens een vooraf afgesproken evaluatiemethode gebeurd. De voorstellen moesten betrekking hebben op één van de 64 onderzoeksthema's die in de oproep zijn opgenomen. Slechts één projectvoorstel was niet ontvankelijk, omdat het bij geen enkel thema aansloot. De andere 168 projectvoorstellen waren ontvankelijk, en zijn derhalve onderworpen aan de evaluatieprocedure.

Alle ontvankelijk verklaarde projectvoorstellen zijn zowel op hun beleidsmatige als hun wetenschappelijke waarde geëvalueerd. Het doel van de beleidsmatige evaluatie is nagaan of de ingediende projectvoorstellen voldoende beantwoorden aan de verwachtingen die op het beleidsniveau leven. Een project kan immers wetenschappelijk goed zijn onderbouwd, maar terzelfdertijd weinig relevant zijn voor het beleid. Dat geeft aanleiding tot het niet-valoriseren van de onderzoeksresultaten. Per beleidsdomein is er met de ambtenaren en de betrokkenen een evaluatie gebeurd. Ik kom daar nog op terug.

Projectvoorstellen die betrekking hebben op verschillende beleidsdomeinen zijn door de verschillende jury's beoordeeld. De juryleden hebben alle projectvoorstellen die binnen hun beleidsdomein vallen, ingekeken. Ze kregen die voorstellen toegestuurd, alsook een formulier waarop elk voorstel kon worden beoordeeld. De administratie Wetenschap en Innovatie heeft dan in december 1997, voor de 18 beleidsdomeinen afzonderlijk, een ver-

Van den Brande

gadering georganiseerd. Per domein hebben de juryleden, op grond van hun vooraf opgestelde individuele beoordelingen, één gezamenlijk en gemotiveerd eindoordeel per project uitgewerkt. Als een voorstel niet beantwoordde aan de criteria van beleidsrelevantie en wetenschappelijke waarde, dan was er geen sprake van om dat project te weerhouden.

Wat hier wordt geïnsinueerd, stemt absoluut niet met de werkelijkheid overeen. Ik doe in dit verband wat ik altijd en nu nog in verband met het FWO doe : ik neem de meest strikte objectiviteit in acht. Als minister van Wetenschap ben ik niet de aangewezen persoon om me daarmee te bemoeien. Dat is het geval voor het FWO en ook voor het IWT. De jury's hebben hun oordeel over de beleidsrelevantie uitgedrukt, in een score van A – hoogst relevant – tot D – niet beleidsrelevant. Waar nodig zijn ook voorstellen tot bijsturing van projecten geformuleerd.

De wetenschappelijke waarde werd voorbereid door de administratie Wetenschap en Innovatie. Vanwege de technisch-wetenschappelijke vereisten heeft het IWT de evaluatie van deze projectvoorstellen georganiseerd. De administratie heeft een 200-tal binnen- en buitenlandse experts geraadpleegd over hun bevoegdheid en bereidheid om als beoordelaar op te treden. De experts zijn geselecteerd door de administratie. Daarbij is gebruik gemaakt van de nationale en de internationale onderzoeksdatabanken, en van suggesties die in de projectvoorstellen zelf zijn opgenomen. Er is naar gestreefd om één expert telkens alle voorstellen te laten beoordelen, teneinde een maximale coherentie van de coördinatie te verzekeren. Uiteindelijk is elk project aan ten minste drie experts voorgelegd. De hele procedure voor de wetenschappelijke evaluatie is schriftelijk en controleerbaar verlopen.

De wetenschappelijke experts hebben de projectvoorstellen scores toegekend, gaande van A tot D. Ook hebben ze hun inhoudelijke commentaar bij de voorstellen neergeschreven. Vervolgens zijn de scores in verband met de beleidsrelevantie en de wetenschappelijke waarde tot één eindscore samengevoegd, gaande van AA tot DD. De eerste letter van deze eindscore heeft betrekking op de beleidsrelevantie ; de tweede letter op de wetenschappelijke waarde. Een projectvoorstel met score BD is dus goed qua beleidsrelevantie, maar krijgt vanuit wetenschappelijk oogpunt een onvoldoende. De geselecteerde projecten moeten voor beide

waarden goed scoren. Enkel de voorstellen met als eindscore AB, AA, BB en BA zijn weerhouden. Op grond van deze evaluatie zijn 57 kwalitatief goede projectvoorstellen, gaande over verschillende beleidsdomeinen, afgezonderd. Nogmaals : die afbakening is niet door mezelf gebeurd.

De Vlaamse regering heeft slechts één derde van de ingediende projecten kunnen goedkeuren. Er was voldoende competitie tussen de ingediende voorstellen ; kwaliteit is dus komen bovendrijven. Ik stel overigens vast dat het Vlaams Parlement zich in zijn protocol met de Koninklijke Academie voor Wetenschappen voor de beoordeling van haar wetenschappelijk onderzoek eveneens zal richten naar de kwaliteitseisen en de selectiecriteria die in het programma Beleidsgericht onderzoek worden gehanteerd. In het Uitgebreid Bureau heb ik de kans gehad om te zeggen dat er, naast de procedure die voor het FWO en het beleidsgericht onderzoek gangbaar is, ook nog de initiërende verantwoordelijkheid van de politiek is. Dat laatste moet dan wel op wetenschappelijke wijze worden aangepakt.

De ingediende onderzoeksvorstellen zijn nadien niet meer getoetst aan de door de regering vastgestelde beleidsprioriteiten. Dat is immers gebeurd bij de totstandkoming van de oproep. Het zou merkwaardig zijn als we aan het einde van de rit zouden kunnen zeggen dat dit of dat niet kan, omdat ons dat beter zou uitkomen. We hebben op voorhand vastgelegd wat voor ons relevant is – voor er een evaluatie is gebeurd. De procedure is nadien in alle objectiviteit en openheid verlopen.

De oproep is gebeurd op basis van themavoorstellen die de leden van de Vlaamse regering elk voor zijn of haar bevoegdheden hebben voorgelegd. Daarbij is de formulering van de themavoorstellen aangepast aan beleidsdocumenten, zoals beleidsbrieven, aan aanbevelingen van het parlement of aan actuele problemen, nieuwe uitdagingen en dergelijke.

Ik zou verschillende voorbeelden kunnen geven. Wat de statistiek betreft, is de ontwikkeling van eigen regionale rekeningen een tegemoetkoming aan Vlaanderen behoefte om over meer, betere en gedetailleerde regionale statistieken te kunnen beschikken. Dat heb ik ook zo in mijn beleidsbrief Statistiek aangegeven. Het onderzoek over de staatshervorming gebeurt in functie van de discussienota en ter voorbereiding van de verdere staatshervorming.

Van den Brande

Ik kan niet op elk voorbeeld van de heer Denys ingaan. Maar toch wil ik het even hebben over het voorbeeld van de culturele minderheden. In de commissie voor Staatshervorming hebben we het daar vandaag nog over gehad. Er is onderzocht hoe we ons gedragen en verhouden tot de veertig landen van de Raad van Europa, in het licht van onze staatsstructuur. Dat is één aspect van de zaak. Maar voor het beleidsniveau is het belangrijk om, als behoeder van de staat en als gemeenschapsvormend niveau, meer wetenschappelijk inzicht te verkrijgen in hoe minderheden zich in een samenleving voelen.

Er zijn ook onderzoeksopdrachten gegeven over de situatie van de Brusselse Vlamingen. We stellen nogal vlug dat men ofwel Nederlandstalig, ofwel Franstalig is. VUB-onderzoek heeft echter aangetoond dat gemengde huwelijken en relaties een specifiek Brusselse realiteit vormen. Dat is van belang voor een aantal organisatievormen die in de sector van de gezondheidszorg worden gebruikt, alsook voor de in de toekomst in te richten zorgverzekering, als die sector naar de Gemeenschappen wordt overgeheveld.

Vandaag wordt de toeristische sector vooral vanuit economisch oogpunt bekeken. We moeten daarvan ook de andere aspecten bekijken en onderzoeken.

Het enige wat we hebben gedaan, was het opsommen van de 64 domeinen waarover vanuit beleids-oogpunt nuttig onderzoek zou kunnen gebeuren. Daarmee was voor ons de kous af. Ik denk dus te mogen stellen dat we een trendbreuk met het verleden hebben gerealiseerd.

Ik heb alle begrip voor de vragen van de heer Denys, die enkel de conclusies voor ogen heeft. Maar de gehele procedure is verlopen volgens datgene wat ik vorig jaar aan de heer Gabriels heb gezegd.

Een grootschalig programma met betrekking tot beleidsgericht onderzoek was in aantocht. Dat kon niet enkel worden afgeleid uit de begroting; ik heb het ook uitdrukkelijk gezegd naar aanleiding van de bespreking van de begroting. De noodzaak en de aanpak van dergelijke programma's werd bovendien in de memorie van toelichting van de begroting, tijdens de begrotingsbesprekingen, uitdrukkelijk gemotiveerd en geïllustreerd.

Waar is dan onze verantwoordelijkheid? Vanzelfsprekend hebben we de controlerende bevoegd-

heid. Tijdens de begrotingsbesprekingen hebben we het uitdrukkelijk over het beleidsgericht onderzoek gehad. Tenslotte is het de bedoeling om onafgebroken beleidsgericht onderzoek te voeren, over de beleidslijnen heen. We wensen dat dit een onderdeel vormt van het algemene, fundamentele en toegepaste onderzoeksbeleid.

Voor elk onderzoek dat wordt goedgekeurd is er een stuurgroep die met de onderzoekers nagaat of de juiste koers wordt aangehouden. Sommige projecten lopen over een langere periode, maar dit hangt samen met de aard van het wetenschappelijke onderzoek en dat vereist een andere aanpak dan bij studie-opdrachten. Ik heb ook aan de heer Gabriels gezegd dat er een te grote loskoppeling is van resultaten en het parlement. Ik heb hem vorig jaar al duidelijk gemaakt dat de resultaten van dit beleidsgericht onderzoek de Vlaamse Gemeenschap toebehoren. Iedereen kan ze gebruiken. Minister Van den Bossche en ik willen hiermee een heldere, verantwoorde wetenschapspolitiek voeren die relevant is voor het beleid. Daarvoor is een wetenschappelijk onderbouwde manier nodig.

Uit het schema bleek dat op basis van de twee parameters 57 van de 168 projecten werden goedgekeurd. Op een heldere, open en systematische wijze werd hier aan kennisversterking gedaan die ook nog nut had voor het beleid. In het oude Griekenland werden astronomen gestenigd omdat hun resultaten de volgende ochtend niet meetbaar waren. Onderzoek moet niet louter om kennisverdieping gebeuren, een wetenschappelijke methode is ook erg belangrijk. Uiteindelijk gaat het om beperkte bedragen. Verschillende aspecten moeten aan bod blijven komen.

De voorzitter : Mijnheer de minister-president, als ik u goed begrijp, bent u het ermee eens dat het parlement inzage moet hebben in de resultaten van studie-opdrachten, ook al vindt de betrokken minister dat de resultaten niet relevant zijn en slecht tot stand kwamen.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Het zou zinvol zijn als de minister-president de andere ministers deze boodschap overmaakte.

Ik heb vier opmerkingen bij het antwoord van de minister-president, met name over de ondertoon van mijn interpellatie, over de finaliteit, de criteria en de timing.

Denys

Mijnheer de minister-president, door uw laatste verwijzing naar de oude Grieken werd de indruk gewekt dat ik weinig belangstelling heb voor wetenschappelijk onderzoek. Dit is niet correct. Ik heb veel respect voor het wetenschappelijk onderzoek en ik vind dat er meer geld voor mag worden uitgetrokken. Mijn kritische benadering betreft de beleidsgerichte onderzoeksbeslissingen die sterker door het parlement moeten worden gecontroleerd. Het gaat om grote bedragen en dit kan verleidelijk zijn. We hebben de plicht een open controle te kunnen uitvoeren. Het is toevallig precies een jaar geleden dat de heer Gabriëls hier ook op hamerde. Ik wil er geen traditie van maken, maar ik wil enkel de bekommernis uiten dat een open controle noodzakelijk is.

Ik was verrast over uw opmerkingen over de finaliteit in vergelijking met uw antwoord van vorig jaar. Ofwel heb ik het slecht gelezen, ofwel geeft u er nu een andere interpretatie aan. Vorig jaar maakte u het onderscheid tussen drie types : de studie-opdracht, de beleidsgerichte onderzoeksopdracht en het wetenschappelijk onderzoek. Ik ging ervan uit dat studie-opdrachten het beleid moesten evalueren. Beleidsgerichte opdrachten zouden het beleid moeten voorbereiden en ondersteunen. Het wetenschappelijk onderzoek moet het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen versterken.

Vandaag zegt u echter dat de 57 opdrachten als hoofddoel het versterken van het wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen hebben. Dat is een andere finaliteit dan u vorig jaar verdedigde. Dit onderscheid is belangrijk voor de evaluatie. Ik sprak enkel over de beleidsgerichte onderzoeken en heb duidelijk het onderscheid gemaakt in mijn inleiding.

Minister-president Luc Van den Brande : Er kan geen enkele onduidelijkheid over bestaan. We zijn het eens over de invulling van de studie-opdrachten. Het tweede luik betreft het beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek, dat per definitie ook onder het wetenschappelijk onderzoek valt. Hierdoor wordt de kennisverdieping verder ondersteund. De wetenschappelijke methode wordt hierdoor ook verder uitgewerkt.

Het gaat in wezen om een tweedeling, de studie-opdrachten aan de ene kant en het wetenschappelijk onderzoek aan de andere kant. Men zou beleidsgericht onderzoek kunnen doen op een onwetenschappelijke manier, op basis van adviesraden of ervaringsdeskundigen bijvoorbeeld. We

spreken hier echter over beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek. Ik denk dat hierover geen discussie is.

De heer André Denys : Er is wel discussie over als men zich afvraagt wat de eindprioriteiten moeten zijn. Gaat het om de efficiëntie van het beleidsvoorbereidend werk of het beleidsuitvoerend gedeelte of ligt het doel bij de versterking van het wetenschappelijk onderzoek ? Bij het eerste wordt het wetenschappelijk onderzoek onvermijdelijk gesteund. Dat is mooi meegenomen, maar het is geen einddoel. Bij toegepast en fundamenteel wetenschappelijk onderzoek is het dat wel. Hier gaat het om extra middelen om het beleid voor te bereiden en te ondersteunen bij de uitwerking.

Beleidsevaluatie via audits betreft de studieopdrachten, maar daar heb ik het vandaag niet over. Dat onderscheid kon ik afleiden uit uw antwoord van vorig jaar. Als men die conclusies volgt, moet men de efficiëntie van de studie-opdrachten voor het beleid en niet voor het wetenschappelijk onderzoek beoordelen.

Als ik de redenering van de minister-president volg, stel ik me vragen bij de toekenning van de middelen. De beleidsefficiëntie van een bepaald aantal opdrachten werd nog niet getypeerd. Ik zal me niet vastpinnen op het voorbeeld uit de filmwereld. De mensen van Kinopolis weten meer af van films dan enkel wat de inrichting van filmzalen betreft. Ze zijn ook erg goed op de hoogte van de economische impact van de filmindustrie in Vlaanderen. Als men iets te weten kan komen via terreinkennis, waarom zou men dan wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren ?

Minister-president Luc Van den Brande : Ik spreek u niet tegen. Het gaat om twee complementaire zaken. Hier spreken we over de economische impact van een cultuurproduct, met name een film. Ik denk bijvoorbeeld aan het recente voorbeeld van Father Damian. Een derde van het project wordt gefinancierd door een van de groeifondsen. Men is er niet zeker van of het een zinvol economisch project is om een cultuurproduct te ondersteunen. Dat is de vraag. Ik spreek dus niet tegen dat de mensen van de Kinopolisgroep schitterend werk leveren. We moeten ons echter afvragen wat de economische impact van dit cultuurproduct is, en welke resultaten van de wetenschappelijke studie relevant zijn voor de beslissing om al dan niet een Vlaams filmfonds op te richten.

De heer André Denys : Ik wil me niet vastpinnen op dit voorbeeld, maar we moeten ons afvragen op

Denys

welke manier we kennis moeten verwerven over de economische impact van de film. Ik ben ervan overtuigd dat we veel meer hebben aan praktijk-kennis dan aan wetenschappelijk onderzoek. De discussie hierover wil ik nu afronden.

We blijven echter hangen bij de vraag wat de prioriteit van beleidsgerichte onderzoeken is. Dit is van belang voor het bepalen van de criteria. Als u de wetenschappelijke waarde even belangrijk vindt als de beleidsefficiëntie, dan is er een probleem. Ik herhaal dat de beleidsefficiëntie moet primeren, gezien de aard en de omschrijving van de projecten.

De timing is mijn laatste punt. Als de prioriteit van het onderzoek de wetenschappelijke meerwaarde is, dan speelt de timing geen enkele rol. Als de beleidsgerichtheid en -efficiëntie echter de hoofdzaak vormen, dan is de timing erg belangrijk. Het beleid wordt immers nog steeds bepaald door de regering en is afhankelijk van een aantal keuzes die de regering maakt. Met de beleidsgerichte projecten heeft de regering geen keuze gemaakt voor deze zittingsperiode, maar wel voor de volgende regering.

Mijnheer de voorzitter, indien ook u dit onderscheid maakt, dan moet u toegeven dat de beslissing van de regering niet op haar plaats is. De onderzoeken hebben misschien wel nut voor het versterken van het wetenschappelijk onderzoek, maar dienen niet voor het ondersteunen van het uitgestippelde beleid van een regering, noch voor het verwerven van kennis door de regering. Dit heb ik met deze interpellatie proberen aan te tonen.

De voorzitter : Mijnheer Denys, iedereen, ongeacht wie aan het bewind is, kan voordeel putten uit de wetenschappelijke waarde van beleidsgericht onderzoek. Wetenschappelijk onderzoek heeft als kenmerk dat het niet aan een regering of zittingsperiode is gebonden.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, een paarse regering of een regering van VLD en CVP zal ander beleidsgericht onderzoek wensen. Elke regering heeft het recht om een keuze te maken.

De voorzitter : In die mate dat het onderzoek wetenschappelijk is, kunnen inderdaad verschillende wetenschappelijke accenten worden gelegd.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik zou graag nog even ingaan op dit laatste punt. Mijnheer Denys, ik wil uw gedachtegang even omdraaien. U beweert eigenlijk dat enkel tijdens het eerste jaar van een zittingsperiode beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek kan worden verricht. Dit is absurd, want dan zou geen kennispatrimonium kunnen worden opgebouwd.

Welke regering, ongeacht de samenstelling, zal niet met een aantal van deze thema's te maken krijgen? Het moet u toch vreugdevol stemmen dat we u dit geschenk willen aanbieden. De resultaten van het onderzoek worden immers pas na twee of drie jaar bekendgemaakt. Een aantal van de beleidsgerichte, wetenschappelijk ondersteunde conclusies zullen dus niet per se nut en voordeel opleveren voor de huidige regering. Dit is van fundamenteel belang.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik zal een zeer genuanceerd antwoord geven op de opmerking van de minister-president. Ik maak een onderscheid tussen beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering. Beleidsvoorbereiding moet volgens mij tijdens het eerste en tweede jaar van een zittingsperiode gebeuren. Beleidsuitvoerend onderzoek mogen volgens mij nog tot één jaar voor de verkiezingen worden uitgevoerd.

De nieuwe studieopdrachten waarover we het vandaag hebben, vallen onder de beleidsvoorbereiding. Als de regering niet in staat is om haar beleidsvoorbereidend werk gedurende de eerste helft van de zittingsperiode te doen, dan is de regering onbekwaam.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb een gevoel van déjà vu, want we hebben dezelfde discussie een jaar geleden ook gevoerd. Toen heb ik de minister-president gevraagd om de commissie op een meer systematische wijze te betrekken in deze zaak. Wetenschappelijk beleidsvoorbereidend werk is inderdaad zeer interessant en relevant.

We hebben niet echt veel tijd meer, maar ik zou opnieuw willen vragen de commissieleden meer te betrekken bij de evaluatie van een aantal geselecteerde projecten en bij het peilen naar de efficiëntie van het onderzoek. Het parlement zou dan zijn mening kunnen geven en suggesties kunnen doen. De commissie zou hierdoor worden betrokken bij het totale beleid.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de minister-president, ik waardeer uw antwoord ten zeerste, en ben het met u eens dat u voor een trendbreuk zorgt bij het evalueren van de projecten. Toch blijft het te frappant dat bepaalde eminente wetenschappers zeer vaak worden gevraagd voor onderzoeksprojecten. U hoort me de term lobbying niet gebruiken, mijnheer de minister-president, want de reden hiervoor kan veel subtieler zijn.

De betrokkenen zijn eminente wetenschappers, dat kan niet worden ontkend. Het is logisch dat ze daardoor per definitie schitterend scoren bij de wetenschappelijke evaluatie. Het is echter mogelijk dat ze voor wat de beleidsrelevantie betreft, op voorhand een seintje hebben gekregen waardoor ze weten waarover een onderzoek normaliter mag handelen. De betrokkenen scoren dan goed als wetenschapper en hun onderwerpen worden als beleidsrelevant beschouwd, want hun topic werd reeds vooropgesteld.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik heb reeds geantwoord dat er geen enkel probleem is in verband met de resultaten en de opvolging.

Mijnheer Vandenbroeke, de wens is hier toch niet de vader van de gedachte ? Ik weet dat u heel goed de scheidingslijn weet te trekken tussen uw politieke opdracht en uw wetenschappelijk werk.

Het wetenschapsbeleid dat ik coördineer kan ik spijzen met meer middelen dan vroeger, en daarvoor ben ik het parlement erg dankbaar. Ik kan u echter meedelen dat er op voorhand geen enkel contact is geweest tussen mij en de betrokken wetenschappers. Een aantal onder u denken misschien dat dit beleid wordt gevoerd volgens de minst objectieve term, en begrijpen daarom niet waarom ik niet ingrijp. Mijnheer Vandenbroeke, u zegt dat de contacten op een subtiele wijze kunnen gebeuren, maar als dat het geval is, dan gebeurt het op last van de wetenschappelijke wereld.

Toen ik post factum de lijst heb gekregen van de opdrachten die al dan niet in aanmerking kwamen, beschikte ik enkel over het grote voorrecht om de 110 ongelukkigen die niet in aanmerking kwamen op de hoogte te brengen. De rest is niet via mij gebeurd. Ik moest de lijst ondertekenen. Toen ik ze

doornam heb ik vastgesteld dat een aantal projecten me buitengewoon nuttig leken. Ik heb me echter neergelegd bij het resultaat. Ik blijf erbij dat dit een absolute trendbreuk is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het gebruik van streektalen in het onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het gebruik van streektalen in het onderwijs.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vroeger werd het algemeen beschaafd Nederlands gepromoot door zogenaamde ABN-kernen. Momenteel gaat men de andere richting uit, men promoot nu dialecten.

Onlangs zette de provincie Limburg een grootschalige campagne op het getouw om het Limburgs uit te dragen. Dat gaf aanleiding tot tal van discussies. Taalkundigen, neerlandici, dialectici, iedereen kwam aan bod, iedereen moest een mening te kennen geven.

Ik koester wel sympathie voor het dialect, maar dit is toch de omgekeerde wereld. In de geschiedenislessen hebben we geleerd dat er op een bepaald ogenblik strijd geleverd werd tussen het algemeen West-Vlaams en het algemeen Nederlands. Dit laatste heeft het gehaald en nu wil men terug naar de oude toestand.

Wat is het standpunt van de minister van onderwijs ? Heeft de provincie Limburg overleg gepleegd met de minister ? Zijn er nog dergelijke initiatieven op andere plaatsen ? Is het pedagogisch verantwoord dialecten te introduceren in het onderwijs ?

De voorzitter : U hebt het over de strijd tussen het West-Vlaams en het algemeen Vlaams, die zich

Voorzitter

afspeelde in de dertiende en veertiende eeuw. In 1585 haalde het Brabants uiteindelijk de bovenhand.

Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche :Op uw eerste vraag, mijnheer Van Vaerenbergh, wil ik antwoorden dat ik niet kan billijken dat de streektaal als leervak zou worden opgenomen in het secundair onderwijs. Kennis van het dialect lijkt me geen maatschappelijke minimumdoelstelling voor het onderwijs. Indien dat wel zo zou zijn, zou dat haaks staan op de politiek die de Vlaamse Gemeenschap onder meer via de Taalunie voert. Aan de andere kant heb ik begrepen dat deze bedoeling niet aan de basis lag van het initiatief van de heer Sleypen van de bestendige deputatie van Limburg.

In samenwerking met de KUL heeft de cel Cultuur van de provincie Limburg blijkbaar een lespakket ontwikkeld over het gebruik van dialecten en streektalen. Dat pakket strekt ertoe de leerkracht en zijn leerlingen – en ik citeer : 'te sensibiliseren voor het bestaan van taalvarianten van het Nederlands door te wijzen op de geografische, historische en functionele verschillen met het Standaardnederlands'.

De initiële doelstelling ervan is dus de jongeren een groter taalbewustzijn bij te brengen en ze eventueel via de bestudering van het dialect tot een grotere taalbeheersing te brengen. Het gaat om die discipline die men in de Taalunie sociolinguïstiek noemt. Aspecten daarvan, zoals onder meer het gebruik en de bestudering van het dialect, komen uiteraard aan bod binnen de lessen Nederlands. Het gaat dus geenszins om het aanleren van een plaatselijk dialect of streektaal of evenmin om dergelijke taal als afzonderlijk vak te rangschikken. Het gaat evenmin over het promoten van dialect op school.

Het provinciebestuur van Limburg heeft sinds mei 1998 in alle gemeenschaps- en gesubsidieerde scholen met een voltijds algemeen, kunst en/of technisch secundair onderwijs bedoeld didactisch materiaal gratis verspreid. Daarbij werd expliciet gesteld dat het lespakket vanaf het schooljaar 1998-1999 vrijwillig in de lessen Nederlands kan worden geïntegreerd. Het lespakket kan overigens ook gedeeltelijk of modulair worden onderwezen. Vermits binnen de afwerking van de door de onderwijsoverheid goedgekeurde leerplannen

steeds ruimte moet blijven voor eigen accenten en inbreng van leerkrachten, belet de regelgeving niet dat scholen zouden beslissen om dit wetenschappelijk uitgewerkt lespakket, specifiek gericht naar de secundaire onderwijsdoelgroep, te gebruiken.

Voor zover ik informeel – ik onderstreep informeel – vernam, bestaan er op dit moment plannen bij het provinciebestuur van West-Vlaanderen en bij de provinciale staten van Nederlands Limburg om een soortgelijk lespakket te introduceren. Ook hier zou het niet de bedoeling zijn jongeren dialect aan te leren in de klas, maar wel om de invloeden van de standaardtalen op het dialect en vice versa aan te tonen. Het blijft echter de vraag of provinciebesturen zich hiermee moeten bezighouden. De school lijkt me vandaag al genoeg overbevraagd.

Uw derde vraag kan ik in één zin beantwoorden. Het provinciebestuur van Limburg pleegde geen overleg met de administratie Onderwijs aangaande dit initiatief.

Op uw vierde vraag kan ik u zeggen dat de onderwijsoverheid scholen en structuuronderdelen erkent en financiert of subsidieert die aan de wettelijke en decretale voorwaarden voldoen. Een van deze voorwaarden is de verplichte integrale afwerking van de goedgekeurde leerplannen waarvan ik net sprak. Op pedagogisch vlak beschikken de onderwijsverstrekkers echter over een ruime autonomie. Ik laat het dan ook in eerste instantie aan hen over om te oordelen of ze dit Limburgs initiatief geheel of gedeeltelijk wensen over te nemen. Ik heb genoeg vertrouwen in de leerkrachten Nederlands om elke leerkracht zelf te laten bepalen in hoeverre een en ander pedagogisch verantwoord is. Dan heb ik het altijd over taalkunde zoals ik dat heb verwoord in het begin van mijn antwoord, namelijk het bestuderen van het dialect om te komen tot een groter taalbewustzijn als onderdeel van de sociolinguïstiek en als niet strijdig met het leerplan, en bij uitbreiding als niet strijdig met de politiek van de Vlaamse Gemeenschap.

Ik heb de indruk dat de media gefocust hebben op iets wat geen enkele nieuwswaarde had, namelijk een doordeeweeks creatief lespakket voor de tweede en derde graad van het secundair onderwijs. Daarin wordt door twee linguïsten op een naar mijn oordeel verstandige manier iets gezegd over dialect en dialectgebruik en over het gebruik ervan in de klas. Dat werd door de media jammer genoeg zwaar aangezet en omgeturnd tot iets wat het niet was, een pleidooi voor dialectgebruik in de klas, en dat, ik herhaal het, was het document manifest niet.

Van den Bossche

Het gebruik van het algemeen Nederlands blijft immers, ook in dat lespakket, de absolute norm.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Het antwoord van de minister is klaar en duidelijk. Ik wil toch nog opmerken dat de provincie niet alleen de scholen bestoekt, maar ook spots op de regionale tv wil financieren en stickers wil verspreiden. Daarmee zullen natuurlijk veel meer mensen worden bereikt, zodat het meer op een georganiseerde promotiecampagne lijkt dan op een informatief lespakket.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Chris Vandenbroeke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de oprichting van een Vlaamse magistratenschool en het samenwerkingsakkoord met de Hoge Raad voor Justitie

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Vandenbroeke tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de oprichting van een Vlaamse magistratenschool en het samenwerkingsakkoord met de Hoge Raad voor Justitie.

De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het verheugt me dat deze interpellatie dankzij de goodwill van de voorzitter van deze commissie in extremis nog aan bod kan komen. De aard van deze interpellatie vat het Vlaams Parlement. We moeten hier hoogdringend op ingaan.

De interpellatie is het gevolg van het Octopusakkoord waaraan op dit ogenblik met bekwame spoed wordt gewerkt. Eén enkel element uit dit

akkoord vat het Vlaams Parlement. Per gemeenschap moet er een magistratenschool worden opgericht. Tot voor kort waren alleen enkele formele facetten van dit akkoord bekend. We vernamen dat het om een voortgezette academische opleiding zou gaan en dat dit een interuniversitaire aanpak zou impliceren.

Mijnheer de minister, enkele weken geleden zijn over dit onderwerp twee vragen gesteld door collega's : een actuele vraag van mevrouw De Schampelaere en een schriftelijke vraag van de heer Van Vaerenbergh. Mevrouw De Schampelaere speelde heel kort op de bal. We hadden nauwelijks weet van de magistratenschool.

Het siert haar letterlijk en figuurlijk dat ze toen reeds een actuele vraag aan u heeft voorgelegd. U antwoordde dat de vraag te vroeg werd gesteld.

Minister Van den Bossche : Vandaag kan ik u meer ter wille zijn.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de minister, uw antwoord op de schriftelijke vraag was enigszins ontgoochelend. De teneur van de brief van de heer Van Vaerenbergh was of er al dan niet een bevoegdheidsconflict was. U schreef een aantal weken geleden dat 'algemeen wordt aangenomen dat de federale overheid de organisatie van dit soort postinitiële opleidingen en beroepen die exclusief tot het bevoegdheidsdomein van de federale overheid behoort, ter hand kan nemen'.

Via de onderhandelaars van het Octopusakkoord en zelfs premier Dehaene zou er contact zijn opgenomen met de betrokken ministers van Onderwijs om er werk van te maken, een samenwerkingsakkoord op te stellen en ervoor te zorgen dat parallel en complementair daarmee de magistratenschool wordt uitgebouwd zodat ze met ingang van 1 oktober 1999 operationeel wordt. Het Octopusakkoord zelf zal net na het reces ter stemming worden voorgelegd.

Mijnheer de minister, hoe ziet u die aanpak ? Ze impliceert een aantal contacten met de opleidingscommissies en rectoren van de diverse universiteiten. Zijn die contacten reeds gelegd ? Zo niet, zal dit dan snel gebeuren ? Staat u in voor de coördinerende opdracht of zult u die delegeren naar de VLIR ?

Vandenbroeke

Mijn derde punt sluit aan bij het antwoord op de schriftelijke vraag van de heer Van Vaerenbergh. Hoe ziet u het samenwerkingsakkoord? Moeten we wat op het federale niveau wordt beslist, gewoon ondergaan? Kunt u daar een positieve inbreng in hebben? Ik wil u niet vleien, maar u bent daartoe de meest geschikte persoon: u bent zowel jurist als minister van Onderwijs.

Klopt het dat premier Dehaene heeft gevraagd om het derde onderdeel van het Octopusakkoord, de uitbouw van de magistratenschool, operationeel te maken? Bent u van plan om de magistratenschool snel uit te bouwen, complementair aan de snelheid waarmee het Octopusakkoord tot stand is gekomen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche: Mijnheer de voorzitter, het Octopusakkoord zegt eigenlijk niet erg veel over dit item. Het zegt vier dingen. Per gemeenschap wordt er een magistratenschool opgericht. Dit moet gebeuren bij wijze van interuniversitair initiatief. Ten derde moet er een samenwerkingsakkoord zijn tussen de federale regering en gemeenschappen. Ten vierde moet er een functionele band zijn met de Hoge Raad van Justitie. Bij mijn weten heeft de federale minister van Justitie nog geen enkel initiatief genomen. Dat is begrijpelijkerwijs niet zijn absolute prioriteit in de uitvoering van Octopusakkoord.

Navraag bij het kabinet van Justitie leert me dat er nog geen stappen zijn gezet naar de gemeenschapsminister voor Onderwijs of de rechtsfaculteiten van de universiteiten. Het initiatief van de premier waarnaar u verwijst, is me onbekend. Ik heb dat trouwens ook aan mevrouw De Schamphelaere geantwoord op haar actuele vraag.

Het niet-ontvangen van een vraag belet inderdaad niet dat er mag worden nagedacht. Aangezien wij bevoegd zijn voor onderwijs en gezien het feit dat het akkoord de bevoegdheidsverdeling respecteert, is een initiatief langs Vlaamse zijde nodig. Ik heb de VLIR uitgenodigd om een werkgroep op te starten met de vertegenwoordigers van de faculteiten rechtsgeleerdheid om op vrij korte termijn tot een advies te komen. Dat advies moet betrekking hebben op de structuur van deze opleiding, classificatie in een van de decretale opleidingen, opleidingsduur en -vormen, curriculum, enzovoort. Met zo een advies kunnen we langs Vlaamse zijde zelf

al invulling geven en beter gewapend aan de tafel gaan zitten.

Ik heb mijn eigen opvattingen over hoe zo een opleiding moet worden gestructureerd. Ik wil die hier naar voren brengen, zonder het interuniversitair overleg daarbij te hypothekeren. Op de eerste plaats moet zo een opleiding interuniversitair zijn. Ik vind niet dat de uitbouw van een Vlaamse magistratenschool moet worden overgelaten aan de strijd en concurrentie tussen de Vlaamse universiteiten. Elke rechtsfaculteit moet er op basis van zijn eigen zwaartepunten toe bijdragen. Een Vlaams initiatief met een bindend door de VLIR uitgetekend curriculum lijkt me meer dan noodzakelijk.

Ten tweede moet het hier gaan om een professionele opleiding die volgt op de basisopleiding rechten. Dat sluit aan bij de logica van bijzonder commissaris Dillemans, die blijft pleiten voor een basisopleiding van vier jaar waarop een vijfde jaar kan volgen. Ik heb gemerkt dat de faculteiten rechtsgeleerdheid dit idee om wijze of minder wijze redenen niet willen volgen. De voortgezette academische opleidingen staan model voor de magistratenschool. Het kan dus geen vrijblijvende postacademische vorming zijn. Het moet een echte opleiding zijn, die beantwoordt aan alle decretale normen die worden gesteld aan een VAO. De opleiding moet worden afgesloten met een echt diploma, waaraan een civiel effect wordt verleend door er de toegang tot een ambt in de magistratuur aan te verbinden. Dat laatste is een federale bevoegdheid en op dat punt is overleg met Justitie noodzakelijk.

De structuur van een VAO betekent ook dat het financierbaar is. Dat is niet het geval voor een postacademische vorming. Een beroepsopleiding betekent tevens dat er nauwe betrokkenheid met het professionele veld moet zijn, in casu met de magistratuur zelf en de Hoge Raad voor Justitie. De opleiding moet hoe dan ook voldoende praktijkbetrokken en relevant zijn.

Ten derde is er nauwkeurig onderzoek nodig naar de precieze eindtermen van de opleiding en van het noodzakelijke curriculum. Er leven allerlei opvattingen over de opleidingsbehoeften van magistraten, die tot het initiatief van de magistratenschool hebben geleid. Uit de systematische analyse van deze noden en uit de afweging van wat redelijk binnen deze opleiding kan worden gerealiseerd, dienen de eindtermen en het curriculum te worden afgeleid. Op dat vlak is nog veel onderzoek en overleg nodig. Het curriculum en de eindtermen dienen alleszins te zijn gebaseerd op de professio-

Van den Bossche

nele opleidingsnoden, en niet noodzakelijk op wat de rechtsfaculteiten zelf graag in zo een opleiding willen zien.

Ten vierde zijn over de vorm van de opleiding en de modaliteiten verschillende denkkaders mogelijk : voltijds of deeltijds, voorafgaand aan de intreden-de magistratuur of veeleer als servicetraining, dan wel een mengvorm van de twee mogelijkheden. Voor de verhouding tussen contactonderwijs, stage, zelfstudie enzovoort doe ik een beroep op de creativiteit van de rechtenfaculteiten om terzake concrete voorstellen en modellen uit te werken.

De VLIR is uitgenodigd om op vrij korte termijn een voorstel te formuleren. Ik verleen daar mijn medewerking aan en die van bijzonder commissaris en erector Dillemans. Gezien het noodzakelijke vooronderzoek en overleg, is een al te stringente timing uitgesloten. Dat deze opleiding dit najaar al operationeel zou zijn, is uitgesloten. Dat zou een vorm van veredeld geklungel zijn, dat ik niet wil beoefenen. In overleg met de VLIR zal een timing worden vastgelegd. Tegen 1 september 1999 moet deze opleiding normaal kunnen worden aangeboden.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de minister, uw antwoord verheugt me heel erg. We appreciëren uw samenwerking en die van de heer Dillemans met de VLIR. In het buitenland bestaan al magistratenscholen. Kunnen die model staan ?

Mogen we uit uw woorden opmaken dat er een ontwerp van decreet zal volgen om dit plan operationeel te maken ?

Minister Luc Van den Bossche : Ik denk niet dat een decreet noodzakelijk zal zijn. Het zou kunnen dat we dit alles kunnen inpassen in de bestaande regelgeving en dat er een akkoord met de VLIR en met de universiteiten wordt afgesloten. Het is ook mogelijk dat we de zaak wel decretaal moeten verankeren. Dan zullen we in het najaar het decreet neerleggen. Maar het is nog te vroeg om hierover een definitieve uitspraak te doen.

Het Franse voorbeeld is niet onaardig. In Frankrijk is er terzake enige ervaring. In de loop der jaren zijn ook daar bijstellingen doorgevoerd. We beschikken over de volledige documentatie. Die zal in de mate dat dit nodig is ter beschikking worden

gesteld, maar ik vermoed dat men er in een aantal rechtsfaculteiten al over beschikt.

Voor de discussie over wat nuttig is in zo een magistratenopleiding en wat niet, is van belang. Het is niet zo gemakkelijk om dat te definiëren, want de kwaliteiten die magistraten moeten hebben, zijn niet overal gelijk. Een magistraat in een vredegerecht heeft onbetwistbaar andere kwaliteiten nodig dan iemand die zetelt in een hof van beroep of het Hof van Cassatie. Men mag veronderstellen dat de rechtskennis zelf zuiver voorafgaand is aangezien men al een diploma van licentiaat in de rechten heeft verworven. Daarom zal de boeiende discussie gaan over hoe het curriculum wordt ingevuld. Dit zal in functie van praktisch gerichte elementen gebeuren, zoals de manier waarop een vonnis wordt gemaakt.

Is daarbij ook geen onderdeel maatschappij-sociologisch-filosofisch denken nodig ? Ik ben daar persoonlijk voorstander van. Ik vermoed dat dit een gevecht wordt tussen mij en de rechtsfaculteiten en dat ik niet onmiddellijk op gejuich zal worden onthaald. Maar een rechtbank wordt tenslotte geconfronteerd met de toepassing van wetten in een maatschappij. Men mag niet vergeten dat een wet principes formuleert, dat interpretaties mogelijk zijn en dat er een evolutie moet plaatsvinden. Men kan nagaan hoe sommige principes in het recht, zoals artikel 1382 en volgende in het Burgerlijk Wetboek over de civielrechtelijke aansprakelijkheid, werden toegepast in 1810 en hoe dat nu gebeurt. Er ligt een wereld van verschil tussen beide toepassingen omdat de maatschappij inmiddels is veranderd. Ook de artikelen over de goede zeden uit het strafwetboek zijn tussen 1904 en nu niet gewijzigd, maar worden totaal anders toegepast.

Het is uitermate belangrijk dat de spanning tussen degenen die het recht moeten toepassen en de maatschappij zo klein mogelijk is. Dat zal onderdeel uitmaken van die training. Dit aspect komt op dit ogenblik veel te weinig aan bod in de rechtsfaculteiten. Men richt zich veel te veel op de zuiver cartesiaanse rechtskennis, in tegenstelling tot vroeger toen het curriculum er anders uitzag.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Ik noteer met genoegen de uitspraak van de minister dat het niet alleen een aangelegenheid van de rechtsfaculteiten mag worden, want we weten dat praktisch iets heel anders is dan theorie. Door daar aandacht aan te

Van Vaerenbergh

besteden en mits een goede samenwerking en een goede invulling zullen we zeer goede magistraten krijgen met kennis van de maatschappij van vandaag. Er moet een theoretische kennis zijn, maar die moet in de praktijk kunnen worden toegepast. Deze boodschap moet worden meegegeven.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Er zal ongetwijfeld een kostenplaatje aan zijn verbonden.

Minister Luc Van den Bossche : Dat zal niet zo enorm zijn. Men moet niet verwachten dat er tienduizenden naar zo een VAO stromen. Het zal om een beperkt aantal mensen gaan. Ik kan dit moeilijk voorspellen, maar misschien zullen jaarlijks 300 à 400 personen zich aanbieden. De gemiddelde kosten van een VAO bedragen ongeveer 100.000 frank. Het eerste jaar zullen er meer kandidaten zijn omdat men dan een toevloed heeft van al wie enigszins in aanmerking komt, maar eens op kruissnelheid zullen het ongeveer 200 mensen zijn. Dat kost me 20 miljoen frank op een budget dat toch enigszins hoger ligt, zoals minister-president Van

den Brande daarstraks aangaf. Het zal dus geen groot verschil maken.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Op dit ogenblik moet men een examen afleggen om een benoeming te krijgen in de magistratuur. Blijft dit zo, of wordt het met succes doorlopen van de school de enige drempel die men moet nemen ?

Minister Luc Van den Bossche : Voorzover ik het heb begrepen, is het antwoord bevestigend. Ik ben in elk geval niet bereid om mee te spelen in een komedie waarbij ik een opleiding zou geven met een eindexamen en een sanctionering, waarna nog eens een ander examen nodig zou zijn.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 18.15 uur.*
